

50 aastat raadioamatörismi algusest Viljandimaal

1959. aastal jõudis sportlik raadioamatörisim Viljandimaale. Eestis enam kui 30 aastat enne seda alanud harrastus oli leidnud tegijaid küll meie maa eri paikades, kuid oli selle ajani Lõuna-Eestis siiski veel üsna tundmatu. Algas see suuresti aga omaaegse Tartu raadioklubi õhutusel. Selle klubi instruktor ja klubijaama UR2KAE juhtiv operaator Heldur Reismann, kellel oli oma ameti tõttu ülesanne õpetada sõjaväe kutsealustele morset ja valmistada ette radiste, tegeles aktiivselt ka raadioamatörismi propageerimisega. Nii sai ta Viljandis kokku äsja Vene sõjaväe ajateenistusest vabanenud Helmut Pärnaga. Peagi moodustus 5-6 meheline huviliste grupp ja 1958. aasta lõpus asutati selleaegse nimega "ALMAVÜ rajoonikomitee juures asuv Viljandi isetegevuslik raadioklubi". Umbes 10 m² suuruses toas toimunud tegevusega jõuti selleni, et saadi töölouba UR2KAH jaamale, ehitati kahelambiline VFO+PA lahendusega saatja ning esimene amatöörside peeti 11. septembril 1959. aastal - korrespondendiks Tartus Heldur ja UR2KAE. Seda kuupäeva loemegi raadioamatörismi alguseks Viljandis. Möödunud 50 tegevusaastaga on harrastus nüüdseks päris laialdaselt levinud, olles selle aja jooksul hõlmanud ligi 100 amatöörkutsungiga inimest.

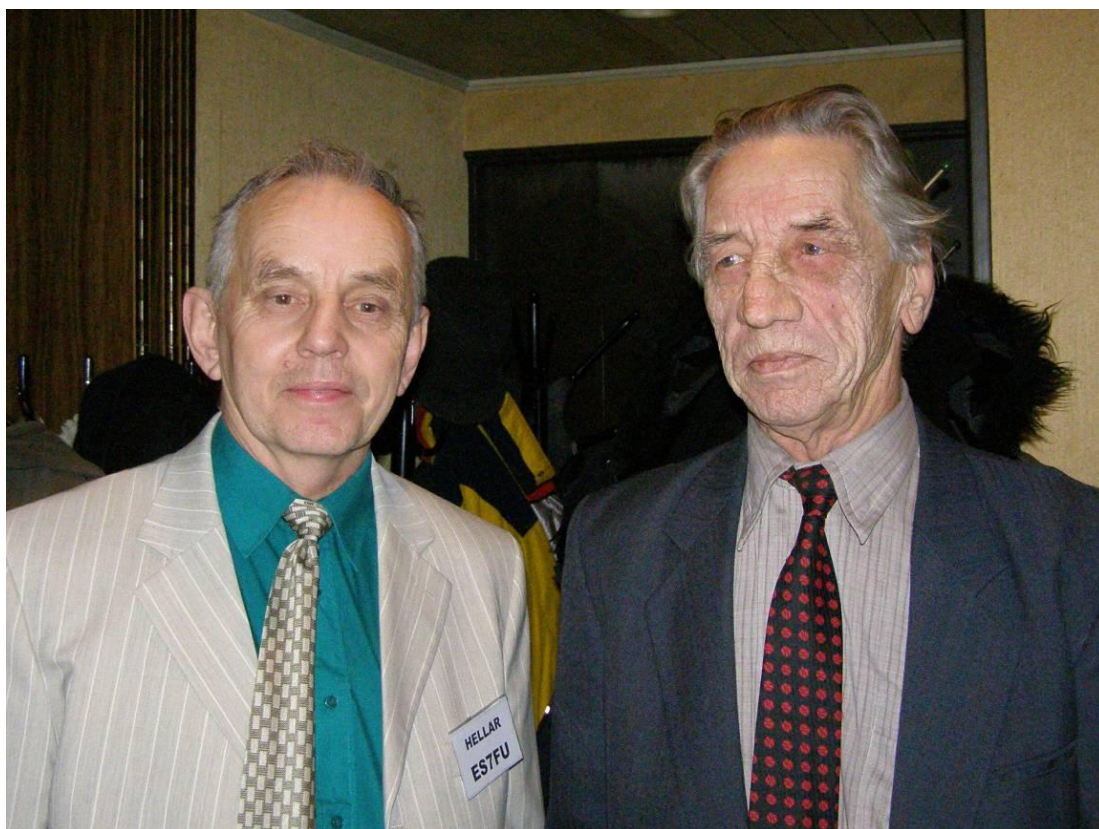
Tehes tagasivaadet Viljandimaa raadioamatörismi möödunud 50 aastale, tahaksin rõhutada huviliste tugevat koostöövaimu ja katkematut klubilist tegevust. Selle tulemusena on näiteks siit alguse saanud amatööride suviste üle-Eestiliste kokkutulekute traditsioon. Märkimist väärib ka Eesti esimese raadioamatööride diplomi "Sakala" loomine aastal 1969, kui möödus kümme aastat UR2KAH tegevuse algusest. Kohalikust võistlusest ülevabariigiliseks kasvanud ULL võistlust toleaegse sponsori, Gagarini nim. sovhoosi auhindadele võib pidada aga esimeseks omataoliseks Eestis. Esimeste loetelu võiks täiendada ekspeditsioonidega Kihnu saarele 1986. aastal ja Ruhnu 1989. aastal. Iseseisvuse taastanud Eesti esimene raadioamatööride klubi on aga 31. märtsil 1991 asutatud Viljandi Raadioklubi.

Eelneva põhjal võib jääda vale mulje, nagu oleks kõik siinse raadioamatörisimiga seonduv alanud UR2KAH loomisega. Samasse, 1959-60. aastate perioodi jääb ka raadioamatörismi sünd Abjas ja Mustlas. Selle aja administratiivse jaotuse järgi kuulus tänase Viljandimaa lõunaosa Abja rajooni alla. Abja-Paluoja loodi kohalikest huvilistest, eesotsas Endel Kärblasega (UR2BZ), raadioklubi ja UR2KAP kutsungiga jaam, mis oli eetris juba 1960. aastal. 1960-te aastate esimesel poolel tegutses seal lausa 6 kutsungiga amatööri. Siiski, Kärblase lahkumisega Tihemetsa varsti sealne

amatööride tegevus paraku soikus. Harri Liivet, UR2RHJ kolis Abjast Karksi–Nuia, kus varsti oli juba 4 raadioamatööri, sealt sai alguse ka hiljuti meie hulgast lahkunud Eino Pedaniku, ES7TA raadioamatööri tegevus. Kahjuks on aeg teinud oma töö ja täna ei ole kogu mainitud piirkonnaga seonduv kuigi täpselt välja selgitatud ega läbi uuritud.

Viljandimaa teises servas, Mustlas elasid ja tegutsesid samal ajal sõbrad Heiki Palusaar, Jüri Pedai ja Ado Kullamaa. Koos ehitati mitmesugust elektri- ja raadioasjandusega seonduvat, elektrimootoritest sädesaatjateni välja - kuni jõuti ka lampsaatjateni. Raadioamatöörism jõudis noorte tehnikahuvilisten Pääskülas elanud Arend Adamsoni, UR2CJ kaudu - samas kandis elas siis Jüri vanaema. Nii alustasid oma raadioteed 1961. aastal kutsungiga saanud ES7FQ, ES1FJ ja ES8FI.

Aegade jooksul on Viljandimaal tegutsenud veel mitmed klubijaamad. Õisu tehnikumi juures oli 1960-te esimesel poolel aktiivne UR2KAU Toomas Tiksi (siis UR2HU) juhendamisel ning Viljandi Autobaasi juures UR2KBH. Pioneeride maja, hilisem Noortekeskus, ES7XX (ex UK2RAX) on olnud amatöörismihuviliste tegutsemiskohaks rohkem kui 40 aastat, sellest viimased 39 aastat ES7FU juhendamisel. Siseministeeriumi Viljandi raadiojaama juurde loodi paarkümmend aastat tegutsenud UR2KAY. Kokku on Viljandimaal seega olnud üldse 6 klubijaama.

Hellar Luik (ES7FU) ja Heldur Reismann (kunagine UK2RAE liige ning operaator).

Viljandimaa 50-aastane raadioamatööride ajalugu tunneb enam kui 100 kutsungiga harrastajat. Nende panus meie ühise hobi arenguks alates sidepidamisest kuni “rebasejahini” väärrib üksikasjalikumalt lahtikirjutamist. Ühe, kahe või ka viie nime

väljatoomine ei oleks siinkohal ülejäänute suhtes õiglane ja nii jääb see osa ajaloo jäädvustamist edaspidiseks. Niisiis, käesolevale jutule on oodata järge...

Hellar Luik, ES7FU